

The Cognitive Discourse of War Alongside the Functional Discourse

- Mehdi Damaliamiri¹ Institute for humanities and cultural studies
- Mostafa Assi² Institute for humanities and cultural studies
- Abolghasem Asadi³ Department of Theology, Farhangian University, P.O. Box 14665-889, Tehran, Iran

Abstract

War, as one of the most complex social phenomena, has always been intertwined with ideology and power. Among these forces, language functions as a powerful tool that plays a central role in shaping public understanding of war, justifying military actions, and maintaining or transforming power relations. Critical Discourse Analysis (CDA), as an analytical framework, examines how political and media discourses construct, reproduce, or challenge ideologies. Within this framework, the cognitive approach emphasizes mental mechanisms such as framing, metaphor, and schema activation through which language influences our thought and perception of war. The functional approach, on the other hand, focuses on the social functions of discourse, including the legitimation of violence, the dehumanization of the enemy, and the mobilization of public opinion. By focusing on war discourse, this study reveals how power is exercised through language and how ideologies serve to justify war and preserve the existing order. Language is the driving force of war ideology. The characteristics of war ideology—its pervasiveness, power, invisibility, and naturalization, as well as its mechanisms of continuity and change—all

1. mdamali134@gmail.com
2. smostafa.assi@gmail.com (Corresponding Author)
3. ghasemasadi@cfu.ac.ir

How to cite: Damaliamiri, M., Assi, M., & Asadi, A. (2025). The Cognitive Discourse of War Alongside the Functional Discourse. *Language and Linguistics*, 21(41), 1- 30. doi: [10.30465/lsi.2026.52753.1824](https://doi.org/10.30465/lsi.2026.52753.1824)

stem from its dependence on language. At the same time, the analysis pays attention to the ethical implications of war discourse, highlighting the necessity of developing critical awareness of the role of language in shaping public perception and social behavior. Ultimately, this research compares the effectiveness of both the cognitive and functional approaches in revealing how relations of domination are represented, sustained, and justified through war discourse.

Keywords: Discourse, Ideology, Language, Power, War.

1. Introduction

War, as one of the most complex social phenomena, has always been intertwined with ideology and power. Beyond its physical and political manifestations, war is a profoundly discursive construct—produced, legitimized, and perpetuated through language. Language not only narrates conflict but also shapes public understanding, moral justification, and political alignment. This study explores war discourse through the framework of Critical Discourse Analysis (CDA), emphasizing the intricate relationship between language, ideology, and power. By examining how war-related narratives are linguistically constructed, this paper seeks to uncover the mechanisms through which discursive practices sustain systems of domination and justify violence. Accordingly, the research aims to (1) analyze the linguistic mechanisms that shape social cognition and perception of war; (2) identify how ideological structures are reproduced or contested in political and media discourse; and (3) compare cognitive and functional approaches in their capacity to reveal the power dynamics underlying war narratives.

Research Question

How does language function as an instrument of ideological control and justification in war discourse?

2. Literature Review

Cap (2008), inspired by the pragmatic analysis of political discourse, defines *proximization* as a strategy for legitimizing interventionist actions. Politicians, through symbolic shifts in the boundaries of space, time, and value, make a distant threat appear immediate and urgent, thereby rendering military action seemingly necessary. Lukin (2014) explored the hidden semiotic mechanisms in language upon which ideology depends. Her book demonstrates the ideological power of language through one of humanity's most influential belief systems: the ideologies that allow us to perceive war

3 | Damaliamiri, et al.

as legitimate, admirable, and even sacred, while simultaneously condemning and prohibiting violence. To this end, she draws on extensive multimodal linguistic corpora, including the British National Corpus and media reports on the 2003 Iraq invasion from outlets in Australia, the U.S., Europe, and Asia. By combining detailed textual analysis with corpus-linguistic methods, her work provides an empirical account that exposes the astonishing reach of war ideologies and their hidden coercive power. Oddo (2011) shows that President Bush employed morally charged lexical-grammatical resources to construct the semantic categories of *us* and *them*, thereby reinforcing an ideological dualism that made the unpleasant realities of the Iraq War appear necessary and inevitable. Sabah (2010) analyzed and compared the use of conceptual metonymies related to the Iraq War. This study demonstrates how the media, through conceptual metonymies, structure war events in specific ways and shape the audience's understanding of *us* and *them*. Mirfakhraei (2016) found that in tense socio-political and international contexts such as the U.S.–Iraq War, even within the conventions of balanced news reporting, persuasive strategies were employed to advance certain specific objectives.

3. Methodology

The study employs a qualitative discourse-analytic approach, integrating both cognitive-linguistic and functional-linguistic frameworks. The data comprise selected samples of political speeches, media reports, and editorials that construct, justify, or contest war-related narratives. The analysis follows three stages:

1. Textual Analysis: Identifying key linguistic features such as metaphors, frames, evaluative expressions, and lexical choices.
2. Cognitive Mapping: Examining how these features activate mental models and conceptual schemas related to war (e.g., “war as defense,” “enemy as evil,” “violence as necessity”).
3. Functional Interpretation: Assessing the communicative and ideological purposes these structures serve—legitimation, moral alignment, mobilization, or resistance.

4. Results

Preliminary findings indicate that war discourse operates through a dynamic interplay between ideological invisibility and linguistic normalization. Ideologies of war become pervasive precisely because they appear natural and commonsensical. Three major mechanisms are observed in this respect:

1. **Metaphorical Framing:** Common metaphors such as “*war as purification*,” “*nation as body*,” or “*enemy as disease*” provide cognitive justification for violence by embedding it in moral or naturalistic frames.
2. **Dehumanization Strategies:** Lexical patterns portray adversaries as abstract, collective threats rather than human agents, reducing empathy and legitimizing aggression.
3. **Legitimation through Rationalization:** War is framed as *inevitable* or *defensive*, invoking necessity, duty, or moral obligation as justifications for violence.

Moreover, counter-discourses that challenge dominant narratives employ reframing strategies emphasizing human cost, moral accountability, and universal ethics. These alternative discourses expose the ideological nature of “neutral” reporting and highlight the potential of language to resist power.

5. Discussion

The study demonstrates that language is not merely reflective but constitutive of ideology and power. Through discourse, social actors construct and stabilize hierarchies of legitimacy. The ideology of war derives its strength from its linguistic roots: its ubiquity, its invisibility, and its perceived naturalness. From a cognitive perspective, linguistic structures activate shared conceptual schemas that make certain interpretations appear self-evident. From a functional perspective, these same structures serve pragmatic purposes in maintaining social cohesion, mobilizing support, and silencing dissent. Together, these insights underscore the ethical responsibility of discourse producers and analysts alike. Awareness of the ideological force of language is essential for cultivating critical literacy and democratic accountability.

6. Conclusion

By integrating cognitive and functional approaches within CDA, this research reveals how language operates as a powerful vehicle of ideological control in the discourse of war. The findings show that war is not only fought on battlefields but also in the symbolic domain of words, metaphors, and narratives. Language thus functions as the engine of war ideology, shaping perception, moral reasoning, and collective behavior. Recognizing the moral and political consequences of such discursive constructions encourages a critical awareness of how linguistic choices contribute to the justification of violence and the perpetuation of existing power structures. Ultimately, the study calls for an emancipatory discourse practice that resists ideological manipulation and promotes a more humane and reflective understanding of conflict.

جنگ شناختی در کنار جنگ نقشی

دکترای زبان‌شناسی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران، ایران

مهدي دمالی امیری

استاد، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران، ایران

مصطفی عاصی

استادیار، گروه آموزشی الهیات، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران

ابوالقاسم اسدی

چکیده

جنگ به عنوان یکی از پیچیده‌ترین پدیده‌های اجتماعی، همواره با ایدئولوژی و قدرت در هم تنیده بوده است. در این میان، زبان به عنوان ابزاری قدرتمند، نقش محوری در شکل‌دهی به درک عمومی از جنگ، توجیه اقدامات نظامی و تثبیت یا تغییر روابط قدرت ایفا می‌کند. تحلیل گفتمان انتقادی به عنوان چارچوبی تحلیلی، به بررسی این موضوع می‌پردازد که چگونه گفتمان‌های سیاسی و رسانه‌ای، ایدئولوژی‌ها را می‌سازند، بازتولید می‌کنند یا به چالش می‌کشند. رویکرد شناختی در این تحلیل، بر مکانیسم‌های ذهنی مانند قالب‌بندی، استعاره‌ها و فعال‌سازی طرح‌واره‌ها تأکید می‌کند که از طریق آن‌ها زبان بر تفکر و ادراک ما از جنگ تأثیر می‌گذارد. همچنین، رویکرد نقشی به بررسی کارکردهای اجتماعی گفتمان، از جمله مشروع‌سازی خشونت، غیرانسانی‌سازی دشمن و بسیج افکار عمومی می‌پردازد. این مطالعه با تمرکز بر گفتمان‌های جنگی نشان می‌دهد که چگونه قدرت از طریق زبان اعمال می‌شود و چگونه ایدئولوژی‌ها در خدمت توجیه جنگ و حفظ نظم موجود قرار می‌گیرند. زبان موتور محرک ایدئولوژی جنگ است. ویژگی‌های ایدئولوژی جنگ - از جمله فراگیری آن، قدرت آن، نامرئی بودن و طبیعی بودن آن، و روش‌های تداوم و تغییر آن - همگی از وابستگی آن به زبان نشأت می‌گیرند. در عین حال، این تحلیل به پیامدهای اخلاقی گفتمان جنگ توجه کرده و ضرورت آگاهی انتقادی از نقش زبان در شکل‌دهی به درک عمومی و رفتارهای اجتماعی را برجسته می‌سازد. در نهایت، این پژوهش برای درک عمیق‌تر از رابطه بین جنگ، ایدئولوژی و قدرت کارآمدی هر دو رویکرد را در بازنمایی قدرت‌های سلطه در ایجاد و توجیه جنگ مقایسه می‌کند.

کلیدواژه: ایدئولوژی، قدرت، گفتمان، زبان، جنگ.

۱. مقدمه

جنگ برای قرن‌ها جزء جدایی‌ناپذیر زندگی بشر بوده است. به نظر می‌رسد که بشریت روزهای بسیار کمی را بدون نوعی درگیری یا نبرد در نقطه‌ای از جهان سپری کرده است. قدرت، اقتصاد و سلاح‌ها به ابزارهای جهانی برای مطیع ساختن ملت‌ها یا گروه‌های انسانی و قرار دادن آنها در موقعیت‌های وابسته و فرمان‌بردار تبدیل شده‌اند. جنگ‌ها به طور مکرر در طول تاریخ تکرار شده‌اند و این تکرار به قدری مشهود است که آیوی^۱ (۲۰۰۷) این حقیقت تلخ را چنین توصیف می‌کند: جنگ آسان است. صلح دشوار است. این واقعیت سخت تاریخ بشریت است. جنگ آن‌چنان به فراوانی رخ می‌دهد که اجتناب‌ناپذیر، حتی طبیعی به نظر می‌رسد. تاریخ بشر مملو از جنگ‌های مرگبار و خونین است و تلاش‌ها برای پایان دادن به این پدیده اغلب بی‌ثمر مانده‌اند. آزمایش‌ها و تولید سلاح‌های هسته‌ای توسط کشورهای مختلف، صلح جهانی را به شدت تهدید کرده و خطر نابودی کلی سیاره را به همراه داشته است. در این میان، زبان به عنوان ابزاری حیاتی در جنگ‌ها ایفای نقش می‌کند. هیچ کشوری نمی‌تواند صرفاً با در دست گرفتن سلاح وارد جنگ شود؛ بلکه نیاز دارد تا دلایلی برای توجیه استفاده از نیروی مرگبار و کشتار گسترده مردم ارائه دهد. پیش از آغاز هر جنگ، دولت‌ها با دقت موضوعات گفتمانی خود را برای شیطان‌سازی دشمنان و مشروع‌سازی اقدامات خشونت‌آمیز خود تعیین می‌کنند. همان‌طور که هاجز^۲ (۲۰۱۳) بیان می‌کند: انسان‌ها هرگز بدون نیروی میانجی‌گری گفتمان وارد جنگ نمی‌شوند. زبان تنها یک ابزار ارتباطی نیست؛ بلکه افکار و رفتار انسان‌ها را شکل می‌دهد. از این رو، درک عمومی از جنگ و صلح به شدت تحت تأثیر کسانی است که زبان این دو مفهوم را کنترل می‌کنند (Gay, 2008).

صاحب‌نظرانی مانند هاجز (۲۰۱۵) گفتمان جنگ را به عنوان کاربرد زبان و تعامل اجتماعی به عنوان واسطه‌ای حیاتی در شکل‌گیری، اجرا و مدیریت درگیری‌های مسلحانه سیاسی مفهوم‌سازی کرده‌اند. با این حال، اسمیت به این نکته اشاره می‌کند که شناسایی زبان به عنوان عاملی مؤثر در تشدید منازعات می‌تواند پیچیده و چالش‌برانگیز باشد. وی بر ضرورت بررسی نقش علی زبان در ایجاد منازعات تأکید کرده، اما خاطر نشان می‌سازد که یافته‌های مطالعات در مورد درگیری‌های داخلی اغلب نشان‌دهنده همبستگی قوی بین محرومیت، سرکوب و خشونت هستند. به عقیده او، مشکل اصلی نه تفاوت‌های قومی، بلکه بسیج سیاسی است، هرچند که خصومت‌های تاریخی می‌توانند ترس و دشمنی‌های قومی را تشدید کنند. به بیان

1. R. L. Ivie
2. A. Hodges

دیگر، جنگ نه از تفاوت‌ها ناشی می‌شود، بلکه از آنها بهره‌برداری یا سرکوب می‌کند. در رابطه با ارتباط میان جنگ و گفتمان، هاجز چنین استدلال می‌کند:

جنگ به عنوان یک اقدام، به ظرفیت سازماندهی گفتمان برای بسیج نیروها، هدایت منابع و مشروعیت‌بخشی به اقدامات خود متکی است. فرایند ایجاد دشمن شامل ساخت گفتمانی یک گروه بیرونی است که از انسانیت گروه درونی جدا می‌شود. افزون بر این، واقعیت‌های جنگ از طریق سازوکارهای گفتمانی به گونه‌ای پردازش می‌شوند که ممکن است بزرگ‌نمایی یا کوچک‌نمایی، به یاد آورده یا به فراموشی سپرده شوند. این رابطه پیچیده میان جنگ و گفتمان در ژانرهای مختلف روایت‌های جنگی نیز قابل مشاهده است که نقشی کلیدی در ساخت و بازتولید معانی پیرامون جنگ دارند. این روایت‌ها می‌توانند به تمجید، سوگواری، هشدار، یا آمادگی برای جنگ بپردازند و به طور کلی زمینه‌ای برای گفتگو درباره جنگ فراهم کنند. وی عناصر کلیدی گفتمان جنگ را به این ترتیب برمی‌شمرد: گفتمان فراخوان به سلاح، ساخت گفتمانی هویت‌های اجتماعی و به‌کارگیری ابزارهای مشروعیت‌بخش در زبان. در مورد بلاغت فراخوان به سلاح، هاجز بیان می‌کند که جنگ اغلب با دعوت رهبران به سلاح آغاز می‌شود؛ فرایندی که هدف آن بسیج افراد و گروه‌های کوچک‌تر در یک دولت-ملت برای تحقق اهدافی فراتر از منافع شخصی است. او همچنین اشاره می‌کند که زمانی که رهبران به این نتیجه می‌رسند که جنگ ضروری است، از بلاغت برای متقاعد ساختن افکار عمومی به پذیرش این دیدگاه و سرکوب صداهای مخالف استفاده می‌شود. در خصوص ساخت گفتمانی هویت‌های اجتماعی، هاجز (۲۰۱۵) معتقد است که گفتمان جنگ اغلب به ایجاد تمایزات هویتی میان ما و آنها می‌پردازد. این تمایزات، هرچند ممکن است طبیعی به نظر برسند، در واقع محصول تعاملات اجتماعی و تاکتیک‌های گفتمانی هستند که از طریق زبان شکل می‌گیرند. هویت‌ها ساخته می‌شوند و نه صرفاً کشف؛ آنها بر اساس بازی‌های پیچیده‌ای با ابعاد تشابه و تفاوت تعریف می‌شوند. هاجز (۲۰۱۵) همچنین بر اهمیت مشروعیت‌بخشی به اقدامات خشونت‌آمیز جنگی از طریق گفتمان تأکید می‌کند. به گفته او، زبان تمایزگرایانه می‌تواند به ایجاد نسخه‌ای پالایش‌شده از واقعیت کمک کند که هدف آن سرکوب واکنش‌های عاطفی منفی و تقویت مشروعیت اقدامات نظامی است.

گفتمان از توان بالقوه‌ای شگرف برای میانجی‌گری در جنگ‌ها و ترغیب افراد به مشارکت در آن برخوردار است. به باور هاجز (۲۰۱۳)، گفتمان نقشی حیاتی در شکل‌دهی، مدیریت و حتی تشدید درگیری‌های مسلحانه سیاسی در سراسر جهان ایفا می‌کند. او نشان می‌دهد که زبان نه تنها وسیله‌ای برای انتقال اطلاعات، بلکه ابزاری بنیادین برای شکل‌دادن به ادراکات، باورها و رفتارهای انسانی است. در بستر جنگ، گفتمان‌های سیاسی و رسانه‌ای اغلب به کار

گرفته می‌شوند تا تصویری منفی از دشمن ترسیم کنند، به اقدامات خشونت‌آمیز مشروعیت ببخشند و حمایت عمومی را جلب نمایند. این فرایند به دولت‌ها امکان می‌دهد تا اعمال خود را در برابر افکار عمومی موجه جلوه داده و قدرت خود را تثبیت کنند. از این منظر، کنترل زبان و گفتمان معادل کنترل واقعیت است؛ قدرتی که می‌تواند به شکل چشمگیری بر شکل‌گیری افکار عمومی و جهت‌دهی به رفتارهای جمعی اثر بگذارد. بر این اساس، تمرکز بحث حاضر بر چارچوب شناختی جنگ و عناصر کلیدی آن خواهد بود؛ عناصری که به حوزه مطالعات گفتمان جنگ افزوده شده‌اند. در ادامه، تلاش می‌شود این عناصر شناسایی و معرفی شوند تا روابط متقابل و نقش‌های آن‌ها در بستر گفتمانی جنگ آمریکا و عراق و جنگ پیش روی ایران و آمریکا به‌طور جامع ترسیم شود.

۲. مرور نوشتگان

کپ^۱ با الهام از کاربردشناختی گفتمان سیاسی، مجاور سازی را به‌مثابه راهبردی برای مشروعیت‌بخشی به کنش‌های مداخله‌گرانه تعریف می‌کند: سیاست‌مداران با جابه‌جایی نمادین مرزهای فضا/زمان/ارزش، تهدیدی دور را نزدیک و فوری می‌نمایانند تا اقدام نظامی به‌صورت ضروری جلوه کند. مقاله کلاسیک او (2008) طرح اولیه مدل را صورت‌بندی می‌کند و نشان می‌دهد چگونه گفتمان رسمی آمریکا درباره عراق ۲۰۰۳ تهدید را به قلمرو ما نزدیک می‌سازد. در مطالعات بعدی (۲۰۱۳)، او بُعد ارزشی/اخلاقی را برجسته می‌کند؛ یعنی دوگانه‌سازی ارزشی ما/آنها برای استمرار مشروعیت جنگ حتی پس از تغییر شرایط میدانی. لوکین^۲ (۲۰۱۳) با اتکا به سنت هلیدی^۳/احسن در بافت‌سازی متن، نشان می‌دهد چگونه خبر تلویزیونی (نمونه: شبکه ABC استرالیا) جنگ عراق را به‌مثابه یک برساخت انتزاعی تثبیت می‌کند و از بازنمایی منسجم خشونت عینی و پیامدهای انسانی می‌گریزد. او فرایندهای واژگانی-نحوی، انسجامی و ژانری را می‌کاود که از خلال آن‌ها ایدئولوژی جنگ به‌صورت بدیهی و طبیعی‌شده در خبر جریان می‌یابد. با الهام از نظریه زبان‌شناختی مایکل هلیدی-به‌ویژه تبیین او از انفجار بزرگ نشانه‌شناختی- لوکین (۲۰۱۴) به تشریح سازوکارهای پنهان نشانه‌ای در زبان می‌پردازد که ایدئولوژی بر آن‌ها متکی است. کتاب، قدرت ایدئولوژیک زبان را از خلال مطالعه یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین ایدئولوژی‌های بشری نشان می‌دهد: ایدئولوژی‌هایی که به ما امکان می‌دهند جنگ را مشروع، قابل ستایش و حتی مقدس جلوه دهیم، در حالی که هم‌زمان خشونت را نکوهش، محکوم و منع می‌کنیم. برای این منظور، نویسنده از پیکره‌های زبانی

1. P. Cap

2. A. Iukin

3. M. A. K. Halliday

چندسبکی گسترده (از جمله پیکره ملی بریتانیا) و گزارش‌های مربوط به تهاجم ۲۰۰۳ به عراق در رسانه‌های استرالیا، آمریکا، اروپا و آسیا بهره می‌گیرد. با ترکیب تحلیل دقیق متنی و روش‌های زبان‌شناسی پیکره‌ای، این اثر تحلیلی تجربی ارائه می‌دهد که گستره شگفت‌انگیز ایدئولوژی‌های جنگ و قدرت پنهان و تحمیلی آن‌ها را آشکار می‌سازد. به باور کپ (۲۰۱۷) تغییر گفتمان در پاییز ۲۰۰۳ به سوی گفتمان اساساً ارزشی (که دربرگیرنده‌ی مجاورسازی ارزشی است) نقش مهمی در حفظ اعتبار و در نتیجه تداوم مشروع‌سازی نه‌تنها جنگ عراق، بلکه کارزارهای بعدی ضدتروریستی نیز داشته است. تعامل انعطاف‌پذیر و جابه‌جایی‌های گفتمانی میان مجاورسازی فضایی و مجاور ارزشی (هر دو با کمک فرافکنی‌های زمانی) در مراحل اولیه‌ی ارائه سیاست ضدتروریستی ایالات متحده، در واقع سهم چشمگیری در این روند داشته‌اند. اودو^۱ (۲۰۱۱) نشان می‌دهد بوش از منابع واژگانی-دستوری اخلاقی‌شده استفاده کرد تا مقوله‌های معنایی ما و آن‌ها را شکل دهد و به نوعی دوگانگی ایدئولوژیک دامن بزند که در نتیجه‌ی آن، واقعیت‌های ناخوشایند جنگ با عراق، امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر جلوه کنند. صباح^۲ (۲۰۱۰) به تحلیل و مقایسه‌ی استفاده از مجازهای مفهومی جنگ عراق در ۹۰ گزارش خبری از دو روزنامه‌ی انگلیسی‌زبان، نیویورک تایمز و دیلی استار، می‌پردازد. این مطالعه نشان می‌دهد که چگونه رسانه‌ها با استفاده از مجازهای مفهومی، رویدادهای جنگ را به‌گونه‌ای خاص ساختار بندی کرده و درک مخاطبان را از ما و آن‌ها شکل می‌دهند. به‌ویژه، این مقاله به بررسی مجاز مفهومی افسانه‌ی جنگ عادلانه می‌پردازد که در آن جنگ به‌عنوان تقابل خیر و شر و با هدف عدالت‌خواهی توصیف می‌شود. میرفخرایی (۱۳۹۵) نشان داد که در شرایط اجتماعی و بین‌المللی پرتنش مانند جنگ آمریکا و عراق، در عین استفاده از سبک مرسوم خبری متعادل، از راهکارهای اقناعی برای بیان بعضی اهداف خاص بهره‌برداری شده است. با تحلیل جنگ آمریکا و عراق، مشیرزاده (۱۳۸۷) بر این باور است که تکیه بر قدرت اجباری به شکلی روزافزون مشروعیت خود را از دست داده و در مقابل، قدرت نهادی و گفتمانی از اهمیت بیشتری برخوردار شده است. مشیرزاده و رجایی (۱۳۹۸) با بهره‌گیری از چارچوب نظری تحلیل گفتمان انتقادی و روش‌های تحلیل استعاره و تحلیل خصوصیات اسنادی، به تجزیه و تحلیل خطابه‌های دولت بوش در مورد جنگ علیه تروریسم می‌پردازند تا راهبردهای مشروعیت‌بخش به این سیاست خارجی را نشان دهند. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که مقامات آمریکایی به‌ویژه بوش در چارچوب گفتمان‌های مسلط داخلی و بین‌المللی همچون استثنائگرایی و لیبرالیسم و با بهره‌برداری از خلأ معنایی ایجادشده در پی این بحران، به بازنمایی

1. J. Oddo

2. F. Sabbah

جدیدی از خود و دیگری پرداختند تا به سیاست و رویه‌های این کشور در جنگ علیه تروریسم مشروعیت بخشند. الدلیمی (۱۴۰۳) بر این باور است که گفتمان رسانه‌ای آمریکا با ترویج شعارهای دروغین مانند گسترش آزادی و دموکراسی و مبارزه با تروریسم بر گمراه کردن افکار عمومی آمریکا و جهان تکیه داشت و عراق و مبالغه در برخی اخبار و اطلاعات و انعکاس آنها و عدم تمرکز بر اخبار دیگر به ویژه آنچه که مربوط به تلفات آمریکا در جنگ با عراق راهبرد گفتمانی مشروع سازی است. مشیرزاده و بهرامی‌پور (۱۳۹۶) با نظریه و روش تحلیل گفتمان، یعنی تحلیل استعاره‌ای، نقش محوری استعاره‌ها در برساختن ایران به عنوان «دیگری دشمن» در گفتمان مطبوعاتی ایالات متحده با تکیه بر متون خبری سه روزنامه مهم این کشور (نیویورک تایمز، واشینگتن پست و وال استریت ژورنال) در یک دوره حدوداً دوازده‌ساله (از یازده سپتامبر ۲۰۰۱ تا سال ۲۰۱۳) بررسی کرده و شواهد و داده‌هایی برای نشان دادن چگونگی استفاده از استعاره‌های مفهومی اصلی برای ایجاد و خلق روایتی از ایران به عنوان دشمن و نیز چگونگی تداخل گفتمانی و شباهت میان ساخت معنایی در هر سه روزنامه ارائه کرده‌اند.

۳. روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش با رویکرد تحلیل گفتمان انتقادی و در چارچوب نظریه‌های نقش‌گرایی و شناختی جنگ انجام می‌شود. هدف، شناسایی و تحلیل سازوکارهای زبانی و معنایی است که در رسانه‌ها و گفتمان‌های سیاسی مرتبط با جنگ عراق، نقش ایالات متحده، و مواضع دولت ترامپ علیه جایگاه ایران به کار رفته‌اند.

۱.۳ رویکرد پژوهش

با توجه به ماهیت پدیده مورد مطالعه - یعنی گفتمان جنگ در بستر روابط سیاسی و رسانه‌ای - رویکرد پژوهش کیفی است. این رویکرد امکان بررسی عمیق لایه‌های معنایی، ایدئولوژیک و قدرت‌محور متون را فراهم می‌سازد. پژوهش حاضر بر مبنای مدل‌های نقش‌گرایی هلیدی برای تحلیل فرآیندهای زبانی (اندیشه‌ای، بینافردی و متنی) و همچنین مدل مجاورسازی پیوتر کپ (۲۰۱۳) برای تحلیل سازوکارهای مشروع‌سازی در جنگ انجام می‌شود. علاوه بر این، از دیدگاه‌های هاجز (۲۰۱۳) درباره نقش گفتمان در شکل‌دهی و تشدید منازعات سیاسی استفاده می‌شود.

۲.۳. جامعه و نمونه پژوهش

جامعه پژوهش شامل اخبار و گزارش‌های سیاسی و رسانه‌ای است که طی بازه زمانی سال ۲۰۰۳ تا ۲۰۲۵ به موضوعات زیر پرداخته‌اند: جنگ عراق و حضور نیروهای ایالات متحده، اظهارات و سیاست‌های دولت ترامپ در زمینه خاورمیانه و ایران. برای نمونه‌گیری از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شده است تا متونی انتخاب شوند که بیشترین بار گفتمانی در ارتباط با اهداف پژوهش را داشته باشند.

۴. جنگ از دیدگاه نقشی

۱.۴. فرانش‌های زبانی

هلیدی و متیسین^۱ (۲۰۰۴) سه فرانش زبانی را پیشنهاد کردند: (۱) فرانش اندیشه‌ای، (۲) فرانش بینافردی، و (۳) فرانش متنی.

فرانش اندیشه‌ای در زبان، جمله را به‌عنوان بازنمایی جهان تجربه سازمان می‌دهد. این نقش، تجربه‌های انسانی را- چه از جهان بیرونی و چه از جهان درونی ذهن- در قالب رویدادها، حالات و موجودات مفهوم‌سازی می‌کند. در زبان‌شناسی نقش‌گرا، این بازنمایی از طریق ساختار گذرایی محقق می‌شود که هر بند را به سه جزء اصلی تقسیم می‌کند:

۱. فرایند (فعل)، ۲. شرکت‌کننده(های) مرتبط با فرایند، ۳. شرایط مربوط به فرایند (مانند زمان، مکان، علت، شیوه)
انواع فرایندها عبارت‌اند از:

مادی: بیانگر عمل یا رویداد عینی (مانند: ایران تروریسم را در منطقه تأمین مالی می‌کند).
ذهنی: مرتبط با ادراک، شناخت یا احساس (مانند: ما می‌دانیم ایران می‌خواهد سلاح هسته‌ای بسازد).

رابطه‌ای: بیانگر هستی، مالکیت یا ویژگی‌ها (مانند: ایران بزرگ‌ترین حامی تروریسم دولتی است).

گفتاری: مربوط به کنش‌های زبانی (مانند: به ایران هشدار دادم).

وجودی: بیانگر وجود داشتن یا رخ دادن چیزی (مانند: هیچ شکی نیست که ایران یک تهدید است).

با پیروی از سنت زبان‌شناسی نقش‌گرایی نظام‌مند (هلیدی و متیسین، ۲۰۰۴)، تحلیل‌گر می‌تواند معانی اندیشگانی و میان‌فردی را هم در درون متون منفرد و هم در مجموعه‌های

بینامتنی گسترده بررسی کند تا شبکه‌های روابط مضمونی فراگیر را آشکار سازد. بنابراین، چه در درون یک متن و چه در میان چند متن، تحلیل‌گر به معانی‌ای توجه دارد که در متن خاصی برگزیده شده‌اند (در سطح نحوی یا هم‌نشینی)، و همچنین به معانی بالقوه‌ای که می‌توانستند از محیط پارادایمی (جایگزینی) انتخاب شوند. تحلیل‌گرایی سخنان ترامپ علیه ایران نشان می‌دهد که او از فرایندهای مادی برای برجسته کردن اقدامات ایران، از فرایندهای ذهنی برای القای تهدید، از فرایندهای رابطه‌ای برای برجسته‌سازی منفی و از فرایندهای گفتاری برای هشدار استفاده می‌کند. این الگو مشابه راهبردهای گفتمانی بوش^۱ در سال ۲۰۰۳ علیه عراق است که طی آن خشونت و جنگ با واژگان و ساختارهای زبانی خاص مشروعیت می‌یافت. چگونگی بازنمایی خشونت جنگ در گفتمان، نیاز به نگاهی جدی به داده‌های واژگانی جنگ داشته باشیم. اگرچه شکاف معنایی بین کسانی که خشونت به آن‌ها واگذار شده و اقداماتی که انجام می‌دهند، آشکار است، اما ممکن است الگوی واژگانی دیگری این بار را به دوش بکشد. در این بخش، به بررسی واژه‌های یورش بردن، ضربه زدن، حمله کردن، تهاجم، بمباران کردن و کشتن شامل تمام صورت‌های صرفی آن‌ها مثل کشتار اعمال خشونت‌آمیز جنگ معمولاً به صورت اسمی‌سازی بیان می‌شوند. بنابراین، در این بررسی، نه تنها صورت‌های فعلی، بلکه صورت‌های اسمی این واژگان نیز تحلیل شده‌اند. واژگان جنگی مانند حمله، بمباران، ضربه سخت یا کشتن اغلب از طریق اسمی‌سازی (حمله به ایران) به گونه‌ای به کار می‌روند که عامل کنش پنهان شده و خشونت طبیعی جلوه کند. در این گفتمان‌ها، ارائه مثبت از ما (به‌عنوان نیروی خیر و صلح طلب) و ارائه منفی از دیگری (به‌عنوان تهدید و خشونت‌طلب) به صورت ساختاری و واژگانی بازتولید می‌شود.

۲.۴ راهبردهای مشروع سازی

مطابق با چارچوب ریس^۲ (۲۰۱۱)، استراتژی‌های مشروع‌سازی شامل پنج محور است:

۱. عاطفی (برانگیختن احساسات مثبت نسبت به خودی و منفی نسبت به دشمن)

۲. عقلانی (استناد به شواهد و گزارش‌ها)

۳. صدای متخصص (ارجاع به مقامات و کارشناسان)

۴. آینده فرضی (هشدار نسبت به تهدیدهای بالقوه)

۵. نوع دوستی (نمایش اقدامات به‌عنوان فداکاری برای صلح یا آزادی)

1. J. W. Bush

2. A. Reyes

بررسی گفتمان ترامپ و بوش نشان می‌دهد که این استراتژی‌ها با استفاده از ساختارهای گذرایی و واژگان خشونت، برای ایجاد مشروعیت سیاسی و توجیه اقدامات نظامی به کار گرفته می‌شوند.

۱.۲.۴. مشروع سازی از طریق عواطف

این استراتژی با ساخت گروه درون گروهی (مثبت) و برون گروهی (منفی) و برانگیختن احساسات مثبت نسبت به خودی‌ها و احساسات منفی نسبت به دشمنان انجام می‌شود. در گفتمان سیاسی، این کار از طریق فرایندهای گذرا (فعل‌ها و شرکت کنندگان) در زبانشناسی نقش‌گرا انجام می‌گیرد.

- جورج بوش (رئیس‌جمهور آمریکا ۲۰۰۳):

- صدام حسین یک دیکتاتور بیرحم است که مردم عراق را به خاک و خون کشیده. (نمایش برون گروهی به‌عنوان شرور)

- سربازان آمریکایی قهرمانانی هستند که برای آزادی و دموکراسی می‌جنگند. (نمایش درون گروهی به‌عنوان قهرمان)

- ما هرگز فراموش نخواهیم کرد که چگونه صدام از سلاح‌های شیمیایی علیه مردم خود استفاده کرد. (برانگیختن خشم و انزجار)

۲.۲.۴. مشروع سازی از طریق عقلانیت

در این استراتژی، تصمیمات به‌عنوان نتیجه‌ی بررسی‌های دقیق و مشورت با کارشناسان نشان داده می‌شوند.

- بر اساس گزارش‌های اطلاعاتی، عراق دارای سلاح‌های کشتار جمعی است و تهدیدی فوری برای جهان محسوب می‌شود.

- ما پس از ماه‌ها بررسی و مشورت با متخصصان امنیتی، به این نتیجه رسیدیم که اقدام نظامی ضروری است.

۳.۲.۴. مشروع سازی از طریق صدای متخصص

در اینجا، سیاستمداران از نظرات مقامات و کارشناسان برای تأیید مواضع خود استفاده می‌کنند.

- همان‌طور که وزیر دفاع ما، دونالد رامسفلد، تأکید کرده‌اند، عراق خطری جدی برای امنیت ملی آمریکا است.

- کارشناسان سازمان ملل نیز نگرانی‌های ما را تأیید کرده‌اند.

۴.۲.۴. مشروع‌سازی از طریق آینده فرضی

این استراتژی تهدیدهای احتمالی آینده را برجسته می‌کند تا اقدامات فعلی را توجیه کند.

- اگر امروز به عراق حمله نکنیم، فردا صدام سلاح‌های اتمی خواهد ساخت و کل منطقه را به آتش می‌کشد.

- عدم اقدام الآن، به معنای فاجعه‌ای بزرگ در آینده است.

۵.۲.۴. مشروع‌سازی از طریق نوع دوستی

در اینجا، اقدامات به‌عنوان فداکاری برای منافع بزرگتر (مثل صلح جهانی یا آزادی) نمایش داده می‌شوند.

- ما نه برای منافع خود، بلکه برای آزادی مردم عراق و نجات جهان از شر یک دیکتاتور جنگیدیم.

- آمریکا مسئولیت اخلاقی دارد که از حقوق بشر دفاع کند، حتی اگر هزینه‌های سنگینی بپردازد.

گفتمان سیاسی جورج بوش در حمله به عراق (۲۰۰۳) از تمام این استراتژی‌ها برای توجیه جنگ استفاده کرد:

- عواطف: (ترس از صدام، همدردی با مردم عراق، غرور ملی)

- عقلانیت: (استناد به گزارش‌های اطلاعاتی)

- صدای متخصص: (نقل قول از مقامات نظامی و امنیتی)

- آینده فرضی: (ترس از سلاح‌های کشتار جمعی)

- نوع دوستی: (ادعای دفاع از دموکراسی و حقوق بشر)

۵. جنگ در رویکرد شناختی

۱.۵ نظریه مجاورسازی

نظریه مجاورسازی یک چارچوب نسبتاً جدید در حوزه تحلیل گفتمان است که در متون مختلف سیاسی و اجتماعی به دلایل گوناگون به کار می‌رود. کوالسکی^۱ (2018) استدلال می‌کند که در استفاده از این نظریه، فرض گوینده بر این است که مخاطب ممکن است پیام او را مطابق با نیاتش تفسیر نکند، مگر اینکه سرنخ‌های کافی برای یکپارچه‌سازی مفاهیم مطرح‌شده با چارچوب شناختی خود دریافت کند. به گفته کپ (2013)، مجاورسازی یک راهبرد گفتمانی است که در آن رویدادها و وضعیت‌های دور (چه از نظر فیزیکی و زمانی و چه از نظر ایدئولوژیکی و متضاد) به گونه‌ای ارائه می‌شوند که پیامدهای منفی، مستقیم و فزاینده‌ای برای گوینده و مخاطب داشته باشند. به عبارت دیگر، این نظریه شامل تعریف مرکز اشاره‌گفتاری گوینده است، به طوری که موجودیت‌ها و رویدادها از نظر فضایی، زمانی و ارزشی در موقعیتی قرار می‌گیرند که تأثیر آن‌ها بر گوینده و مخاطب پررنگ‌تر جلوه کند. کپ (2013) همچنین اشاره می‌کند که این نظریه شامل توسعه راهبردی مجموعه‌ای از انتخاب‌های واژگان-دستوری است که از مقوله‌های شناختی فضا، زمان و ارزش نشأت می‌گیرند. این نظریه معمولاً در تحلیل گفتمان سیاسی و رسانه‌ای استفاده می‌شود، جایی که سخنرانان یا نویسندگان سعی می‌کنند تهدیدهای دور (مانند دشمنان خارجی یا ایدئولوژی‌های رقیب) را به گونه‌ای توصیف کنند که گویی تأثیر فوری و خطرناکی بر مخاطبان دارند. این کار از طریق زبان‌شناسی شناختی و ابزارهای گفتمانی مانند استعاره‌ها، ارجاعات زمانی-مکانی و ارزش‌گذاری‌های اخلاقی انجام می‌شود. این نظریه به ویژه در بررسی گفتمان‌های امنیتی و تبلیغاتی مفید است، چرا که نشان می‌دهد چگونه زبانی‌سازی تهدیدهای خارجی می‌تواند احساس فوریت و خطر را در مخاطب ایجاد کند.

۱.۱.۵ مجاورسازی فضایی

مجاورسازی فضایی بر پایه یک سناریوی تعاملی بین شرور و قهرمان عمل می‌کند. در این چارچوب، گوینده به تصویرسازی ورود تهدید از سوی شرور به قلمرو فضایی قهرمان می‌پردازد که منجر به آسیب فیزیکی به قهرمان می‌شود. در گفتمان جنگ عراق، تونی بلر از این استراتژی برای نمایش صدام حسین به عنوان شرور و بریتانیا به عنوان قهرمان استفاده کرد. این الگو به وضوح در سخنان ترامپ علیه ایران نیز تکرار شده است. در گفتمان سیاسی دونالد ترامپ، ایران به عنوان پیشتاز حمایت از تروریسم معرفی می‌شود؛ کنشگری که (به مناطق نفوذ می‌کند،

1. G. Kowalski

متحدها ما را تهدید می‌کند و سلاح هسته‌ای می‌خواهد تا ویرانی را به آستانه ما بیاورد). در این چارچوب روایی، **قهرمان** (آمریکا و متحدانش) حامل ارزش‌های مثبت همچون آزادی، دموکراسی و صلح است، در حالی که **شرور** (ایران) با صفات منفی و کنش‌های تهدیدآمیز بازنمایی می‌شود. این بازنمایی بر پایه **مجاورسازی فضایی** شکل می‌گیرد؛ تکنیکی که از عناصر زبانی و معنایی برای ایجاد حس نزدیکی تهدید استفاده می‌کند:

۱. **افعال جهت‌دار** (آوردن، رسیدن) که حرکت تهدید به سمت قلمرو قهرمان را القا می‌کنند.
۲. **ضمایر جمع** که دوگانگی ما در برابر آن‌ها را تثبیت می‌کنند.
۳. **توصیف فضایی عینی** (در آستانه) که خطر را ملموس و قابل‌تصور برای مخاطب داخلی می‌سازد.

در سخنرانی ترامپ در نشست سازمان ملل (۲۰۱۸) آمده است:

رهبران ایران آشوب، مرگ و ویرانی می‌کارند. آنها خشونت را به یمن، سوریه، لبنان صادر می‌کنند- و به زودی به کشورهای شما.

در این مثال، با استفاده از فعل کنشی **صادرکردن** و تعیین جهت حرکت (به یمن، سوریه، لبنان... و به زودی به کشورهای شما) مرزهای جغرافیایی و ایدئولوژیک قهرمان مورد تهدید قرار می‌گیرند. در ادامه، با به‌کارگیری پیش‌بینی فاجعه‌بار (موشک‌هایشان به شهرهای آمریکا خواهند رسید یا به اروپا و حتی آمریکا خواهند رسید) گفتمان ترامپ ایران را به‌عنوان تهدیدی **سیال و در حال گسترش** ترسیم می‌کند که می‌تواند به مرزهای فیزیکی و فرهنگی غرب نفوذ کند. این ساختار روایی نه تنها بر تهدید امنیتی، بلکه بر تهدید فرهنگی-اخلاقی تأکید دارد و با ترکیب **انگ‌زنی**، **مشخص‌سازی قلمرو قهرمان** و **پیش‌بینی فاجعه**، دوگانگی ارزشی ما در برابر آن‌ها را تقویت می‌کند.

۲.۱.۵. مجاورسازی زمانی

در این رویکرد، تهدید ایران نه تنها به‌عنوان خطری قریب‌الوقوع، بلکه به‌مثابه تهدیدی تاریخی و نیازمند اقدام فوری بازنمایی می‌شود.

ترامپ: اگر امروز اقدامی نکنیم، فردا ایران یک بمب هسته‌ای خواهد ساخت. ما نمی‌توانیم اجازه دهیم این اتفاق بیفتد؛ زمان در حال تمام شدن است!

این بیان، حس فوریت و اجتناب‌ناپذیری خطر را القا می‌کند و بدین ترتیب، مخاطب را به حمایت از اقدامات سخت‌گیرانه (همچون تحریم‌های گسترده یا تهدید نظامی) ترغیب می‌کند.

۳.۱.۵. مجاورسازی ارزشی

در این الگو، آینده به صورت دو سناریوی ارزشی متضاد تصویر می‌شود که نتیجه رویارویی حال حاضر است. برای مثال، در سخنرانی نوامبر ۲۰۰۳ رئیس‌جمهور بوش در بنیاد ملی دموکراسی، دو آینده^۱ متفاوت برای عراق ترسیم شد:

۱. شکست دموکراسی در عراق: افزایش جسارت تروریست‌ها، گسترش خطر برای مردم آمریکا، و ناامیدی میلیون‌ها نفر در منطقه.

۲. پیروزی دموکراسی در عراق: آزادی به عنوان حق طبیعی هر ملت و نقطه عطفی در یک انقلاب دموکراتیک جهانی.

بوش در سخنرانی خود در کاخ وایت‌هال^۱ نیز همین الگوی دوگانه را برای خاورمیانه بازتعریف کرد:

خاورمیانه‌ای بدون جریان آزادی: رکود، خشم، صدور خشونت.

خاورمیانه‌ای به عنوان بخشی از انقلاب دموکراتیک: بهبود زندگی میلیون‌ها نفر، پایان خشونت و ترس در کانون آن.

کنار هم قرار دادن این آینده‌های متضاد، انتخابی دوقطبی پیش‌روی مخاطب می‌گذارد: یا آینده پس از ۱۱ سپتامبر با ارزش‌های تروریست‌ها و مستبدان شکل می‌گیرد، یا با ارزش‌های ملت‌های متمدن بوش در ادامه تأکید می‌کند که پیروزی دموکراسی و تسامح در عراق... ضربه‌ای کاری به تروریسم بین‌المللی وارد خواهد کرد... هر جا که آزادی ریشه بدواند، ترور عقب‌نشینی خواهد کرد. این حرکت بلاغی، جنگ عراق را از یک نبرد جغرافیایی خاص، به عرصه‌ای برای تقابل جهانی میان دموکراسی/پیشرفت/آزادی و ترس/رکود/خشونت بدل می‌سازد. (جدول ۱)

ترامپ نیز در سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۰، ایران را در خط مقدم نبرد میان تروریسم و تمدن معرفی کرد، اما با این تفاوت که ایران برخلاف عراق از قدرت نظامی و نفوذ منطقه‌ای بالاتری برخوردار است. او در سخنانش بر ضرورت جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای و تداوم فشارها تا تغییر رفتار این کشور تأکید داشت. این گفتمان نیز بر پایه همان الگوی دوگانه‌سازی ارزشی شکل می‌گیرد.

1. <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2001/10/20011007-8.html>. DOA: 11 th May 2018

جدول ۱ - عناصر کلیدی دستوری-واژگانی، گفتمان جنگ عراق (۲۰۰۳)

دسته‌بندی	عناصر کلیدی
گروه‌های اسمی که به عنوان عناصر مرکز اشاره ای در فضای گفتمانی تفسیر می‌شوند	ایالات متحده آمریکا، آمریکا، آمریکایی‌ها، ملت/مردم/کشور/جامعه ما، مردم/ملت‌های/کشورهای/جوامع/جهان آزاد، دموکراتیک مردم/ملت‌ها/کشورها/جوامع/جهان
گروه‌های اسمی که به عنوان عناصر خارج از مرکز اشاری فضای گفتمان تفسیر می‌شوند	عراق، صدام حسین، صدام، حسین، رژیم/دیکتاتوری عراقی، تروریست‌ها، سازمان‌ها/شبکه‌های تروریستی، القاعده، افراط‌گرایان/رادیکال‌ها، رژیم‌های خارجی/دیکتاتوری‌ها
گروه‌های فعلی حرکت و جهت‌گیری که به عنوان نشانگر حرکت غیرخودی‌ها به سمت مرکز اشاری تفسیر می‌شوند	مصمم هستند/قصد دارند به سلاح‌های کشتار جمعی دست یابند، ممکن است/شاید/می‌توانند از سلاح‌های کشتار جمعی علیه مرکز اشاری استفاده کنند، گسترش/ارشد در ظرفیت نظامی که ممکن است علیه یک مرکز اشاری جهت‌گیری شود، حرکت می‌کنند/در حال حرکت هستند/هدایت می‌شوند/مسیر خود را به سمت تقابل با یک مرکز اشاره گفتمانی تعیین کرده‌اند
گروه‌های فعلی کنش که به عنوان نشانگر تاثیر خارج از مرکز اشاره گفتمانی بر مرکز اشاره گفتمانی تفسیر می‌شوند	نابودی یک مرکز اشاری گفتمانی، آتش زدن/سوختن یک مرکز اشاری گفتمانی یا ارزش‌های آن
گروه‌های اسمی که به عنوان مفاهیم انتزاعی پیش‌بینی تاثیر خارج از مرکز اشاره گفتمانی بر مرکز اشاره گفتمانی تفسیر می‌شوند	تهدید، خطر
گروه‌های اسمی که به عنوان مفاهیم انتزاعی اثرات تاثیر خارج از مرکز اشاره گفتمانی بر مرکز اشاره گفتمانی تفسیر می‌شوند	فاجعه، تراژدی

۲.۵ انتخاب‌های واژگانی - دستوری

۱.۲.۵ عبارات اسمی مرکز اشاره‌گفتاری (گروه ما): آمریکا کشوری صلح‌طلب است، ما از آزادی دفاع می‌کنیم.

۲.۲.۵ عبارات اسمی خارج از مرکز اشاره‌گفتاری (دشمن): رژیم ایران رژیمی تروریستی است، حزب‌الله گروهی تبهکار است.

۲.۲.۵ افعال حرکت و جهت‌دار برای نشان دادن نزدیک شدن تهدید به ما: ایران در حال گسترش نفوذ خود است، موشک‌های ایران به سمت متحدان ما نشانه رفته‌اند.

۲.۵.۴ افعال کنشی برای نمایش تماس مستقیم تهدید با ما: ایران به پایگاه‌های ما حمله کرده است، حزب‌الله سربازان آمریکایی را می‌کشد.

۵.۲.۵ عبارات اسمی انتزاعی برای پیش‌بینی خطرات آتی: تهدید هسته‌ای ایران، گسترش افراط‌گرایی.

دو گفتمان جنگ مورد نظر از نظر انتخاب‌های واژگانی به صورت زیر مقایسه می‌شوند. (جدول ۲)

جدول ۲. انتخاب‌های واژگانی دو جنگ

شماره متن	منبع	واژگان کلیدی	استعاره‌ها/ چارچوب‌ها	بعد فرانتش	مکانیزم مجاور سازی	پیامد گفتمانی
۱	BBC (2019)	رژیم ایران، تهدید منطقه‌ای	ایران به‌عنوان بمب ساعتی	اندیشه‌ای	تهدید ایدئولوژیک	مشروعیت‌بخشی به تحریم
۲	فارس (2020)	حضور اشغالگر، مقاومت	آمریکا به‌عنوان اشغالگر قرن	اندیشه‌ای/بینافردی	تقابل فضایی	تقویت گفتمان مقاومت
۳	CNN (2018)	دفاع پیش‌دستانه، امنیت ملی	حمله پیشگیرانه	بینافردی	ضرورت اقدام فوری	توجیه اقدام نظامی

این تقابل در دیدگاه ما و آنها با صف‌آرایی موافق و مخالف جنگ می‌تواند بازنمایی شود (جدول ۲). گفتمان سیاسی، به‌ویژه در سطح بین‌المللی، اغلب از راهبردهای زبانی و بلاغی برای بازنمایی تهدیدها، مشروعیت‌بخشی به اقدامات، و ترسیم مرز میان ما و آنها بهره می‌گیرد. یکی از رویکردهای شناخته‌شده در این حوزه، مجاورسازی است که بر اساس آن، بازیگران سیاسی از طریق انتخاب‌های واژگانی—دستوری، فاصله یا نزدیکی تهدیدها را در ذهن مخاطب بازآفرینی می‌کنند.

جدول ۳. انتخاب‌های واژگانی موافقان و مخالفان جنگ

دسته‌بندی	قاب موافق جنگ	قاب مخالف جنگ
بازیگران نظامی	<ul style="list-style-type: none"> - پوشش تصویری مثبت از جنگ زمینی عراق (نمایش نیروهای ائتلاف به‌عنوان شجاع و دلسوز) - بازنمایی منفی سربازان عراقی (بی‌وفا، ترسو، بی‌نظم، گروه‌چریکی). - بومی‌سازی داستان‌ها: شجاعت و قهرمانی سربازان کشته‌شده/دعاهای خانواده‌ها در کلیسا. 	<ul style="list-style-type: none"> - نمایش نیروهای ائتلاف به‌عنوان متجاوز - خانواده‌هایی که دلایل جنگ را زیر سؤال می‌برند - نه به نام ما. - افزایش مقاومت/شورش عراقی‌ها.
مسائل بشردوستانه	<ul style="list-style-type: none"> - نمایش نیروهای آمریکا/ائتلاف به‌عنوان دلسوز و ارائه‌دهنده کمک‌های بشردوستانه - جلب قلب‌ها و ذهن‌ها. 	<ul style="list-style-type: none"> - نمایش مداخله بشردوستانه آمریکا به‌عنوان جنگ تهاجمی. - ناتوانی در ارائه کمک-قطع زیرساخت‌ها، کمبود غذا، ناامنی برای غیرنظامیان عراقی.
منطق جنگ	<ul style="list-style-type: none"> - نظامی: مهار توانایی عراق در تولید سلاح‌های کشتار جمعی با فرض اینکه صدام این سلاح‌ها را دارد و می‌تواند به گروه‌های تروریستی بدهد - اخلاقی: آوردن آزادی و دموکراسی برای عراقی‌ها - روایت شرور در مقابل نجیب. 	<ul style="list-style-type: none"> - نظامی: به چالش کشیدن ادعای وجود سلاح‌های کشتار جمعی و ارتباط صدام با القاعده. - بشردوستانه: رد روایت بشردوستانه جنگ امپریالیسم آمریکا، خون در برابر نفت.
اخلاق رسانه‌ای	<ul style="list-style-type: none"> - کنترل کامل آمریکا بر تصاویر و نحوه استفاده از آن‌ها. - حذف عمدی تصاویر مستند از رنج عراقی‌ها و شکنجه‌های ابوغریب استراتژی انکار؛ تصاویر غیرواقعی و خارج از زمینه. - نبود نمایش رسانه‌ای از تأثیر جنگ بر زنان و کودکان عراقی - فقط نمایش شرق‌شناسانه و کلیشه‌ای. 	<ul style="list-style-type: none"> - حق داشتن تصویری که داستان را عینی‌تر بیان کند. - نمایش تصویری در زمینه واقعی نبرد و رنج انسانی. - تصاویری که بشردوستی نظامی‌گرایانه آمریکا را به چالش می‌کشد. - عوامل فرهنگی، سیاسی، سازمانی و مخاطب‌محور در شکل‌گیری قاب‌بندی بصری خبر مؤثرند.

نظریه مجاورسازی کپ (۲۰۱۳) نشان می‌دهد که چگونه موجودیت‌های بیرونی یا دشمنان می‌توانند به‌صورت نمادین به مرکز اشاره‌گفتاری نزدیک شوند و حس فوریت یا ضرورت اقدام را برانگیزند. در گفتمان دونالد ترامپ علیه ایران، نمونه‌های متعددی از این سازوکار دیده می‌شود. او با استفاده از عبارات اسمی مرکز اشاره‌گفتاری، هویت ملی آمریکا را برجسته

می‌سازد (آمریکا کشوری بزرگ و صلح‌طلب است) و در مقابل، با عبارات اسمی خارج از مرکز اشاره‌گفتاری، ایران را به‌عنوان یک تهدید خارجی معرفی می‌کند (رژیم ایران یک رژیم تروریستی است). همچنین، افعال حرکت و جهت‌دار (نفوذ ایران منجر به بی‌ثباتی منطقه خواهد شد) حس نزدیک شدن خطر را القا کرده و افعال کنشی (ایران به پایگاه‌های ما حمله کرده است) تماس مستقیم تهدید با منافع آمریکا را بازنمایی می‌کنند. به‌علاوه، ترامپ از عبارات اسمی انتزاعی برای پیش‌بینی پیامدهای احتمالی نزدیک شدن تهدید استفاده می‌کند؛ برای نمونه، سلاح هسته‌ای ایران یک تهدید فوری برای جهان است به‌عنوان هشدار نسبت به وقوع بحران قریب‌الوقوع عمل می‌کند. در مرحله بعد، او با عبارات اسمی انتزاعی توصیف اثرات تماس واقعی (تحریم‌های ایران باعث تضعیف اقتصاد آنها شده است، ترور سلیمانی امنیت ما را افزایش داد) نتایج اقدامات خود را به‌عنوان دستاوردی مثبت بازنمایی می‌کند.

کاربرد این دسته‌بندی‌ها در گفتمان ترامپ سه هدف کلیدی را دنبال می‌کند:

۱. ترسیم مرز روشن میان ما (آمریکا) و آنها (ایران).
 ۲. نمایش تهدید ایران به‌صورت عینی، فوری و خطرناک.
 ۳. مشروعیت‌بخشی به اقدامات سختگیرانه از طریق توجیه ضرورت آن‌ها.
- چنین راهبردهایی به ترامپ امکان می‌دهد تا در سطح داخلی و بین‌المللی، حمایت عمومی از سیاست‌های تقابلی علیه ایران را تقویت کرده و گفتمان خود را به‌عنوان واکنشی ضروری در برابر تهدید بازنمایی کند.

۶. مشروع سازی علیه ایران

گفتمان سیاسی ایالات متحده در حوزه جنگ و امنیت جهانی، به ویژه در روایت‌های جنگ عادلانه، همواره از الگوهای ساختاری مشخصی برای مشروعیت‌بخشی به اقدامات خود و بازنمایی تهدیدهای خارجی بهره می‌گیرد. تحلیل این گفتمان با استفاده از نظریه مجاورسازی و رویکرد تحلیل انتقادی گفتمان نشان می‌دهد که روایت‌های آمریکا در مواجهه با تهدیدها، صرف‌نظر از نوع درگیری، به‌طور نظام‌مند شامل پنج عنصر کلیدی هستند.

۱.۶ استراتژی‌های مدیریت درگیری

این بخش با هدف ترسیم مرز روشن میان ما (آمریکا و متحدان آن) و آنها (دشمنان خارجی) شکل می‌گیرد و ماهیت نامتقارن درگیری را برجسته می‌کند؛ به‌گونه‌ای که نتایج برای ما و متحدان برد-برد و برای آنها باخت-باخت است. اقدامات آمریکا در این چارچوب، تنها راه

جلوگیری از خشونت‌های آتی جلوه داده می‌شود. برای مثال، جملاتی مانند ما به سمت تهدید فزاینده تسلیحات کشتار جمعی حرکت می‌کنیم یا آمریکا به سمت یک بحران امنیتی بزرگ سوق داده می‌شود نشان‌دهنده نزدیکی تهدید به مرکز (ایالات متحده) و فوریت اقدام هستند.

۲.۶. ارائه منفی از دیگری

این عنصر، انسجام گفتمانی را از طریق تقابل با بخش اول برقرار می‌کند و دشمن را به‌عنوان تهدیدی وحشیانه و بی‌رحم تصویر می‌کند. نمونه‌های بارز آن شامل توصیف تهدید هسته‌ای ایران و بی‌ثباتی منطقه است: جهان در آستانه یک جنگ ویرانگر قرار گرفته است یا منطقه به ورطه بی‌ثباتی کشیده می‌شود. استفاده از افعال مجهول (سوق داده می‌شود، کشیده می‌شود) و عبارات انتزاعی (بحران امنیتی بزرگ، جنگ ویرانگر) بر حس فوریت و اجتناب‌ناپذیری تهدید تأکید می‌کند.

۳.۶. بازنمایی مثبت از خود

این بخش اقدامات آمریکا را به‌عنوان صلح‌سازانه و ضروری نشان می‌دهد و جایگاه کشور را به‌عنوان تکیه‌گاه امنیت جهانی و نماد استثناگرایی آمریکایی برجسته می‌کند. بازنمایی خود به شکل اقدامات مشروع و پیشگیرانه، مشروعیت داخلی و بین‌المللی سیاست‌های تقابلی را تقویت می‌کند.

۴.۶. زمینه تاریخی مشارکت آمریکا

روایت گذشته‌نگرانه از دخالت‌های پیشین آمریکا در درگیری‌های مشابه، حقانیت تاریخی اقدامات کنونی را توجیه می‌کند. این بخش نشان می‌دهد که تصمیمات راهبردی امروز در امتداد مسیر تاریخی مبارزه با تهدیدها قرار دارند و مشروعیت آنها مستند به تجربه‌های گذشته است.

۵.۶. فراخوان به اقدام

این عنصر مخاطبان را به پیوستن به طرف درست یا منزوی شدن از جهان تهدید شده فرا می‌خواند. پیام غالب این است که انتخاب طرف‌ها اجتناب‌ناپذیر است و قرار گرفتن در جبهه اشتباه با مجازات یا پیامدهای منفی همراه خواهد بود.

به‌طور کلی، این ساختار روایی در گفتمان جنگ‌های آمریکا تکرار می‌شود تا اقدامات کشور را مشروع، ضروری و دفاعی جلوه دهد، تهدیدهای خارجی را نزدیک، عینی و خطرناک بازنمایی کند و حمایت عمومی از سیاست‌های سختگیرانه علیه دشمنان را تقویت نماید. این الگوها در

سخنان ترامپ علیه ایران نیز قابل رصد هستند و نشان می‌دهند که چگونه مجاورسازی زمانی، مکانی و ارزشی در گفتمان‌های سیاست خارجی برای مشروعیت‌بخشی به اقدامات آمریکا به کار گرفته می‌شود. گفتمان دونالد ترامپ علیه جمهوری اسلامی ایران، نمونه‌ای برجسته از به‌کارگیری استراتژی‌های زبانی و گفتمانی برای مشروعیت‌بخشی به سیاست‌های سخت‌گیرانه و بازنمایی تهدیدات خارجی است. با توجه به چارچوب تحلیل گفتمان انتقادی، این گفتمان از مفاهیم پویایی نیرو، بازنمایی و مشروع‌سازی در افق‌سازی تهاجم به ایران بهره می‌برد.

۶.۶ پویایی نیرو

ترامپ همواره از الگوی تقابلی قوی/ضعیف استفاده می‌کند؛ ایالات متحده به عنوان نیروی فعال و ایران به عنوان نیروی مجهول یا ضعیف تصویر می‌شود. مثال‌ها شامل جمله‌ای از مجمع عمومی سازمان ملل ۲۰۱۹ است: ایران رژیم ضعیف و در حال فروپاشی است... ما آنها را تحت شدیدترین تحریم‌های تاریخ قرار داده‌ایم. در این جمله، آمریکا به عنوان نیروی فعال و ایران با صفت ضعیف نقش نیروی مجهول را ایفا می‌کند. این الگو موجب نمایش عدم توازن قدرت و لزوم اقدام فوری می‌شود.

۶.۷ بازنمایی ایدئولوژیک

ترامپ از گذرایی برای بازنمایی خاص رویدادها بهره می‌گیرد. به عنوان نمونه: ایران از تروریسم حمایت می‌کند... آنها در حال ساخت موشک‌های بالستیک هستند که می‌توانند به اسرائیل برسند. در تحلیل گذرایی، ایران به عنوان کنشگر مادی، افعال کنشی حمایت می‌کند و در حال ساخت هستند به عنوان فرایندها و تروریسم و موشک‌های بالستیک به عنوان اهداف مشخص شده‌اند. این بازنمایی نشان‌دهنده نقض صلح جهانی توسط ایران و ضرورت مقابله با آن است.

۷. راهبردهای مشروع‌سازی

ترامپ برای تقویت مشروعیت اقدامات خود از دو راهبرد اصلی استفاده می‌کند:
شخصی‌سازی: به مخاطب مستقیماً متوسل می‌شود، مثال: من به شما می‌گویم... اطلاعات محرمانه ما نشان می‌دهد که ایران در حال فریب جامعه جهانی است.
عینی‌سازی: با استناد به گزارش‌ها و داده‌های رسمی، تهدید ایران را عینی جلوه می‌دهد، مثال: همه گزارش‌های اطلاعاتی تأیید می‌کنند که ایران تهدیدی برای صلح جهانی است.

۱.۷ مجاورسازی

استفاده از تکنیک مجاورسازی فضایی، ایران را به عنوان تهدیدی نزدیک و قریب‌الوقوع نمایش می‌دهد: اگر امروز اقدام نکنیم، فردا موشک‌های ایرانی در نیویورک و واشنگتن خواهند بود. این تکنیک حس فوریت و ضرورت اقدام را برای مخاطب ایجاد می‌کند.

۲.۷ ساختارهای وجهی

ترامپ از وجهیت اطمینانی برای القای قطعیت تهدید استفاده می‌کند: بدون شک ایران بزرگ‌ترین تهدید برای امنیت آمریکاست. چنین رویکردی بر مشروعیت و ضرورت اقدامات آمریکا تأکید می‌کند.

۳.۷ استعاره

ایران خون آمریکایی‌ها را بر دست دارد (تشخیص مجازی + اغراق)
ما باید ایران را از درون متلاشی کنیم (استعاره مکانیکی)
آنها مانند هیولا رفتار می‌کنند (استعاره حیوانی)

تحلیل گفتمان ترامپ نشان می‌دهد که چهار الگوی ثابت برای بازنمایی ایران و مشروعیت‌بخشی به سیاست‌ها استفاده شده است: **دوگانگی‌سازی (ما/آنها)**، **تهدیدنمایی (مجاورسازی)**، **قطبی‌سازی (خیر/شر)**، و **اطمینان‌سازی (وجهیت معرفتی)**
این الگوها حمایت عمومی از تحریم‌ها و اقدامات نظامی علیه ایران را تقویت کرده‌اند و با ابزارهای زبانی مختلف مانند افعال کنشی (تحریم می‌کنیم، نابود خواهیم کرد)، استعاره‌های تهدیدآمیز (ایران به عنوان توده‌سرطانی، هیولا) و نظام ارجاعی (رژیم ایران به جای کشور ایران) همراه هستند.

۸. مقایسه با بازنمایی رسانه‌ای جنگ عراق (۲۰۰۳)

هر دو مورد از افسانه جنگ عادلانه برای مشروعیت‌بخشی به اقدامات استفاده کرده‌اند. تفاوت‌های کلیدی شامل درجه تمایز بین مردم و رژیم است: در گفتمان ترامپ، رژیم و مردم اغلب با هم ادغام شده و تهدید به شکل فراگیر نمایش داده می‌شود. استفاده از نقل‌قول‌ها و منابع رسمی برای تقویت روایت ثابت، نمونه‌ای از مشروعیت‌بخشی گفتمانی است. جدول ۴ مقایسه‌ای از گفتمان دونالد ترامپ علیه ایران و جورج بوش علیه عراق (۲۰۰۳) در محورهای اصلی بازنمایی، مشروع‌سازی و الگوهای روایی را نشان می‌دهد:

جدول ۴. گفتمان ترامپ و بوش

نتایج				موضوع
شماره متن	۱	۲	۳	۴
منبع	سی ان ان (۲۰۱۹)	ایرنا (۱۳۹۹)	بی بی سی (۲۰۱۸)	تسنیم (۱۳۹۹)
واژگان کلیدی	تهدید ایران، بی‌ثبات‌سازی منطقه	اشغالگر، مقاومت، مدافعان حرم	کشور یاغی، جاه‌طلبی‌های هسته‌ای	تجاوز، انتقام سخت
استعاره‌ها/ چارچوب‌ها	ایران به‌عنوان آتش‌افروز	آمریکا به‌عنوان غده سرطانی	ایران به‌عنوان بازیگر غیرمسئول	آمریکا به‌عنوان دشمن همیشگی
بعد فرانش	اندیشه‌ای	اندیشه‌ای/بینافردی	بینافردی	متنی
نوع تهدید	تهدید امنیت منطقه	تهدید تمامیت ارضی	تهدید جهانی	تهدید هویتی
نوع مشروعیت‌بخشی	حفاظت از منافع ملی	مشروعیت دفاع مقدس	ضرورت اقدام پیشگیرانه	مشروعیت مقابله نظامی
پیامد گفتمانی	توجیه تحریم‌ها	تقویت گفتمان مقاومت	جلب حمایت بین‌المللی	بسیج افکار عمومی

برای گفتمان جنگ ترامپ ما و آنها در انتخاب واژگانی بازنمودی متفاوت دارند. در دو دهه‌ی اخیر، گفتمان جنگ در سیاست خارجی آمریکا، به‌ویژه در دوره‌های جرج بوش و دونالد ترامپ، بازتابی از رویکردها و اهداف متفاوت بوده است. بوش پس از حملات یازدهم سپتامبر، جنگ را در قالب مبارزه جهانی با تروریسم و ضرورت دموکراسی‌سازی مشروعیت‌بخشی کرد و از زبان ایدئولوژیک و ارزش‌محور برای توجیه مداخله‌های نظامی بهره گرفت. در مقابل، ترامپ با گفتمانی صریح، عملگرایانه و مبتنی بر منافع اقتصادی، جنگ و فشار نظامی را ابزاری برای مهار کشورهای یاغی و وادارسازی آنها به معامله سیاسی معرفی کرد. این تفاوت‌ها نشان می‌دهد که هرچند هر دو رئیس‌جمهور از تهدیدات امنیتی به‌عنوان عامل مشروعیت‌بخش استفاده کردند، اما چارچوب مفهومی، اهداف راهبردی و سبک زبانی آنان در بازنمایی جنگ، از بنیان با یکدیگر تفاوت داشت.

جدول ۵. گفت‌مان ترامپ و مخالفان

دسته‌بندی	قاب موافق جنگ	قاب مخالف جنگ
بازیگران نظامی	<ul style="list-style-type: none"> - نمایش نیروهای آمریکایی به‌عنوان مدافع صلح جهانی و حامی ملت‌های تحت فشار. - نمایش ارتش آمریکا به‌عنوان قدرت بازدارنده علیه تهدیدهای ایران. - تأکید بر قدرت تکنولوژیک و برتری تسلیحاتی آمریکا. 	<ul style="list-style-type: none"> - نمایش نیروهای آمریکایی به‌عنوان متجاوز و برهم‌زننده ثبات منطقه. - بازنمایی نیروهای ایرانی به‌عنوان مدافعان حاکمیت ملی و قهرمانان مقاومت. - تأکید بر تجربه‌های شکست مداخلات قبلی آمریکا در منطقه.
مسائل بشردوستانه	<ul style="list-style-type: none"> - ادعای حمایت از حقوق بشر و آزادی‌های فردی در ایران. - استفاده از روایت نجات اقلیت‌ها و گروه‌های تحت فشار. 	<ul style="list-style-type: none"> - نمایش پیامدهای انسانی و فاجعه‌بار جنگ بر مردم ایران - کشته‌ها، آوارگان، بحران اقتصادی. - تأکید بر تحریم‌ها و فشارهای اقتصادی به‌عنوان جنگ خاموش علیه مردم. - روایت مقاومت مردمی در برابر تجاوز.
منطق جنگ	<ul style="list-style-type: none"> - نظامی: جلوگیری از توسعه برنامه موشکی و هسته‌ای ایران. - سیاسی: تغییر رفتار ایران در سیاست‌های منطقه‌ای. - اخلاقی: حمایت از آزادی و دموکراسی. 	<ul style="list-style-type: none"> - نظامی: رد ادعاهای تهدید امنیتی توسط ایران. - سیاسی: تأکید بر انگیزه‌های ژئوپلیتیکی و اقتصادی آمریکا - کنترل منابع انرژی، سلطه بر خلیج فارس. - اخلاقی: نقد استاندارد دوگانه آمریکا در برخورد با متحدان ناقض حقوق بشر.
اخلاق رسانه‌ای (تصاویر گرافیکی)	<ul style="list-style-type: none"> - کنترل جریان اطلاعات توسط رسانه‌های غربی. - حذف یا کاهش نمایش قربانیان غیرنظامی ایرانی. - استفاده از تصاویر نظامی پر قدرت برای مشروعیت‌بخشی به اقدام نظامی. 	<ul style="list-style-type: none"> - نمایش تصاویر واقعی از تلفات انسانی، تخریب زیرساخت‌ها و رنج غیرنظامیان. - استفاده از شبکه‌های اجتماعی برای انتشار روایت‌های مردمی. - نقد سانسور و فیلترینگ رسانه‌ای در پوشش جنگ.

جدول ۶. گفتمان دونالد ترامپ علیه ایران و جورج بوش علیه عراق

 <p>ترامپ علیه ایران</p>	 <p>بوش علیه عراق ۲۰۰۳</p>	
<p>جنگ عادلانه، مبارزه با تروریسم، تهدید هسته‌ای</p>	<p>چارچوب گفتمانی</p>	<p>جنگ عادلانه، مبارزه با تروریسم، آزادی‌بخشی عراق</p>
<p>رژیم ایران به عنوان تهدید هسته‌ای و حامی تروریسم؛ گاهی مردم و رژیم با هم ادعاه شده</p>	<p>بازنمایی ایران/عراق</p>	<p>صدام حسین به عنوان فرد غیرمنطقی و تهدید جهانی؛ مردم عراق کمتر قربانی نمایش داده شدند</p>
<p>آمریکا به عنوان نیروی فعال، مدافع امنیت جهانی، قهرمان</p>	<p>بازنمایی آمریکا/ائتلاف</p>	<p>آمریکا و ائتلاف غربی به عنوان قهرمان، مدافع دموکراسی و صلح جهانی</p>
<p>ما = آمریکا و متحدان، آنها = ایران و متحدان منطقه‌ای</p>	<p>دوگانگی‌سازی (ما/آنها)</p>	<p>ما = آمریکا و ائتلاف، آنها = عراق و صدام</p>
<p>ایران به عنوان تهدیدی نزدیک: موشک‌ها، تسلیحات هسته‌ای، نفوذ منطقه‌ای</p>	<p>مجاورت‌سازی / تهدیدنمایی</p>	<p>عراق به عنوان تهدید بالقوه، تسلیحات کشتار جمعی، تهدید صلح منطقه‌ای</p>
<p>وجهیت معرفتی: بدون شک ایران بزرگترین تهدید است</p>	<p>وجهیت و اطمینان‌سازی</p>	<p>وجهیت معرفتی: صدام تهدید جهانی است</p>
<p>هیولا، تودهنرطانی، نابودی</p>	<p>استعاره‌ها و اغراق‌ها</p>	<p>هیولا، تهدید بالقوه، خطرناک</p>
<p>استفاده از گزارش‌های اطلاعاتی، نقل‌قول کارشناسان</p>	<p>نقل‌قول‌ها / منابع رسمی</p>	<p>استفاده از گزارش‌های سازمان ملل، کارشناسان سلاح‌های کشتار جمعی</p>
<p>تحریم‌ها، تهدید نظامی، اقدامات پیشگیرانه ثابت و مستمر، حتی پس از برجام؛ ایران همواره به عنوان تهدید هسته‌ای و حامی تروریسم تصویر شده تهدید نزدیک، ضرورت اقدام فوری، مشروعیت اقدامات</p>	<p>هدف مشروعیت‌بخشی ثبات روایت نتیجه‌ی مورد انتظار برای</p>	<p>حمله نظامی، اشغال عراق، تغییر رژیم؛ تغییر تدریجی روایت پس از جنگ؛ تهدید بالقوه، ضرورت اقدام نظامی، مشروعیت جنگ و اشغال عراق</p>

نتیجه‌گیری

گفتمان دونالد ترامپ علیه ایران با اتکا به الگوهای چون پویایی نیرو، بازنمایی ایدئولوژیک، مشروعیت‌بخشی و مجاورسازی، ایران را به‌عنوان تهدیدی فوری، غیرقابل پیش‌بینی و فراگیر بازنمایی می‌کند و در مقابل، ایالات متحده را در جایگاه مدافع صلح، نظم و امنیت جهانی قرار می‌دهد. این بازنمایی نه تنها به ایجاد دوگانه‌ای اخلاقی میان ما و آن‌ها می‌انجامد، بلکه از طریق بهره‌گیری از منابع زبانی و گفتمانی قدرت، نوعی چارچوب معنایی را تثبیت می‌کند که در آن اقدامات تهاجمی آمریکا در قالب واکنش‌های مشروع و پیش‌دستانه تفسیر می‌شود. در این چارچوب، گفتمان ترامپ با تکیه بر فرایندهای انسجام‌بخش بین‌متنی، از زبان تهدید، هشدار و تقابل برای تحریک احساسات ملی‌گرایانه و تقویت انسجام داخلی در میان مخاطبان آمریکایی استفاده می‌کند.

افزون بر این، از طریق برساخت ایران به‌عنوان دشمن مشترک، تلاش می‌شود تا حمایت متحدان بین‌المللی جلب و ائتلافی جهانی علیه ایران مشروعیت یابد. در نتیجه، این گفتمان نه فقط بیانگر سیاست خارجی آمریکا، بلکه ابزاری گفتمانی برای تولید و بازتولید هژمونی سیاسی است که در آن معنا، قدرت و ایدئولوژی در هم تنیده‌اند. چنین ساختاری به ترامپ امکان می‌دهد تا همزمان هویت ملی آمریکا را بازتعریف کرده و اقدامات خصمانه علیه ایران را در قالب دفاع از ارزش‌های جهانی و آزادی توجیه کند.

منابع

میرفخرایی، تژا (۱۳۹۵). «نمایش خبری رهبران متخاصم تحلیل گفتمان در سه پرده». *فصلنامه علمی رسانه* ۲۷(۴)، ۱۲۹-۱۶۱.

مشیرزاده، حمیرا (۱۳۸۷). جنگ آمریکا علیه عراق و ساختار معنایی نظام بین‌الملل، سیاست، شماره ۵، ۲۱۳-۲۴۰.

مشیرزاده، حمیرا و رجایی، حسین (۱۳۹۸). «مشروعیت‌بخشی به جنگ علیه تروریسم در گفتمان سیاست خارجی آمریکا». *فصلنامه سیاست*. 49(4), 1155-1174. doi: .

10.22059/jpq.2020.265604.1007308

الدلیمی، محمد عدنان (۱۴۰۳). تحلیل گفتمان رسانه‌ای در مورد اشغال آمریکا در عراق و افغانستان (در دوران ریاست جمهوری ترامپ و بایدن). دانشکده علوم اجتماعی، رسانه و ارتباطات، دانشگاه ادیان و مذاهب.

مشیرزاده، حمیرا و بهرامی پور، فاطمه (۱۳۹۶). «تحلیلی استعاره‌ای از ساخت ایران در روزنامه‌های مهم ایالات متحده (2013-2001)». فصلنامه سیاست. doi: . 47(3), 773-790
10.22059/jpq.2017.62864

Cap, P. (2008). "Towards the proximization model of the analysis of legitimization in political discourse". *Journal of Pragmatics*, 40(1), 17–41. <https://doi.org/10.1016/j.pragma.2007.10.002>

Cap, P. (2013). *Proximization: The pragmatics of symbolic distance crossing*. Amsterdam: John Benjamins.

Cap, P. (2017). *Studying ideological worldviews in political discourse space: Critical-cognitive advances in the analysis of conflict and coercion*. *Journal of Pragmatics*, Volume 108, January 2017, Pages 17-27

Gay, W. C. (2008). "Language of war and peace". In *Encyclopedia of Violence, Peace, & Conflict* (pp. 1115–1127). London: Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B978-012373985-8.00093-3>

Halliday, M. A. K., & Matthiessen, C. M. I. M. (2004). *An introduction to functional grammar* (3rd ed.). London: Edward Arnold.

Hodges, A. (2013). *Discourses of war and peace*. Oxford: Oxford University Press.

Hodges, A. (2015). "War discourse". In *The International Encyclopedia of Language and Social Interaction* (pp. 1–6).

Ivie, R. L. (2007). *Dissent from war*. Boulder & London: Kumarian Press.

Kowalski, G. (2018). "Proximization as reception". *Bulletin of the Transilvania University of Braşov*, 11(60), 1–13.

Lukin, A. (2019). *War and its ideologies: a social-semiotic theory and description*. (M. A. K. Halliday Library Functional Linguistics Series). Springer, Springer Nature. <https://doi.org/10.1007/978-981-13-0996-0>

Lukin, A. (2013). "The meanings of "war": From lexis to context". *Journal of Language and Politics*, 12(3), 424–444. <https://doi.org/10.1075/jlp.12.3.06luk>

Oddo, J. (2011). "War legitimization discourse: Representing 'Us' and 'Them' in four US presidential addresses". *Discourse & Society*, 22(3), 287–314. <https://doi.org/10.1177/0957926510395442>

Reyes, A. (2011). "Strategies of legitimization in political discourse: From words to actions". *Discourse & Society*, 22(6), 781–807. <https://doi.org/10.1177/0957926511419927>

Sabbah, F. (2010). "Conceptual metaphors of war in news reports covering the 2003 invasion of Iraq by *The New York Times* and *The Daily Star*". *Papers from the Lancaster University Postgraduate Conference in Linguistics & Language Teaching 2010*, 155-172, Lancaster University.